

23. september 2024
Aqqalu C.Jerimiassen

UKA 2024/15a

Naalakkersuisut siulittaasuata ammaanermi oqalugiaataa.

(Naalagakkersuisut Siulittaasuata)

Ukiuni 45-ni nunarput saamerliusuniit ilusilersorneqarlunilu aqunneqarsimavoq. Apererusunnarporlu - inuiaqatigiittut naligiinnerulersimavugut? Isertitakinnerpaat ikiliartorpat? Naamik. Allaammi nammineerlutik oqariartorput aatsaanngooq taamak naligiinnginneq annertutigaaq. Nassuerutigisariaqalerparput - siunertaq kusanartoq aappaluttoq iluatsissimangilaq.

Killormuuanillu pisortaqarfiit alliartuinnarput. Qitiusumiit aqutsineq annertusiartuinnavippoq. Allaffissornerujussuarlu akisoqisoq sulii annertusiartuinnavilluni. Innuttaasut akiligassaat. Saamerliusutut aqutsiniarsimagaluarneq iluatsinngimmat maanna sukataarutigineqalerpoq sulii aappillarinnerusumik qulaaniillu aqutsinerulernermik kinguneqartumik. Nunarput kommunistinngorluinnalerpoq.

Naalakkersuisut Siulittaasuata aallarniinermini kaammattuutigaa uninngaannarnata iliuuseqavissortariaqalersugut. Ilumoorluinnarpoq. Imaanngilarli politikkerit, immaqaluunniit Naalakkersuisut pissaaneqarnerulerseqqaartariaqarigut. Imaanngilarlu inuit kiffaanngissusiiqqaaartariaqarigut qulaatiinnarlugit politikikkut aqutsinikkut. Kiffaanngissuseq akisussaaffillu ataqatigiipput. Sulii qulaaniit aqutsineq annertusiartortillugu inuit isiginnaartutut misiginerat annertusiartussaaq, kamassarlu sulii ersarissiarlorluni. Aap, ilumoorputit. Iliuuseqartariaqarpugut - pisortat aqutsinerat annikillisariaqavissorpoq. Nuna nammineerusuttoq innuttaasuminik pituttuissanngilaq.

Naalakkersuisut siulittaasuata oqaatigaa inuiaqatigiinnut pisussaaffeqaratta sulisariaqartugut. Aajuna apeqqut. Sooq sulisarpugut? Inuiaqatigut ikiorumallugit? Inuiaqatigiinnut pisussaaffeqarnerput pillugu? Immaqaluunniit immitsinnut ilaquattatsinnullu pilersuisariaqaratta? Nerisassaqarlutalu ineqarniassagatta.

Sulinngitsut sulilersikkusukkutsigit iluaqutaanaviannngilaq oqarfigissallugit inuiaqatigiinnut pisussaaffeqartut. Tamavittaana paasisariaqaripput sulisariaqartugut uumaniassagutta. Ajoraluartumimmi ukiorparujussuarni aappaluttukkunniit akisussaaffiigaasimagatta allaat sulinnginneq akilersinnaasutut ilarpassuatsinniit isigineqarpoq. Ilinniartitaanikkullu kisitsisit ersaripput, meeqqat atuarfiiniit naammassisut allaat avannaata kommuniani 54 %-iinnaapput, ilinniagaqarlutillu ingerlaqqittartut sulii ikinnerullutik. Kiisa aamma ilinniagaqarneq ajoraluartumik akilersinnaasimangilaq. Kisitsisit uppersaasoralugit.

Naak Naalakkersuisut Siulittaasuata tamanna inuiaqatigiittut akisussaaffittut naqissuseraluaraa Atassummiit isumaqarpugut inuk nammineq inuunerminut akisussaaffeqartutut misigisimanerusariaqartoq. Inuk imminut napatittoq inuiaqatigiinni kivitseqataasarmat.

Aaqqiissutissarlu siulleq tassaavoq politikkeriusugut innuttaasut kiffaanngissusiiarunnaarlugit, pissaanermik annerusumik tigooraajunnaarluta, qitiusumillu aqutsinerujussuaq millisarlugulu innuttaasut tatiginerusariaqarigut. Taamaammallu akileraartarnikkut aaqqissusseqqinnermik taassagutsigu akileraarut tamanut appartingaatsiartariaqarparput. Aningaasat suminngaanniit aassavagut? Qitiusoqarfissaarsuarminngaanniit.

Akileraarut apparpat ilinniagaqarneq sulinerlu akilersinnaanerulissaaq. Avataaniillu tikisitsisarnerujussuaq appassaaq nammineerluta ilinniagaqarnikkut kivissinnaalersimassagatsigu. Nunami sumi suliffissaaleqisoqarlunilu sulisussaaleqisoqarsinnaava? Nunami politikikkut aqutsinikkut pikkorluffiusumi. Nunami iluatsinngitsumik socialistitut ingerlatsiffiuniarsarisumi. Piumasaqaatitaqanngitsumik akisussaaqataatsinngitsumillu isumassuineq.

Naalackersuisullu kaammattuuta ilalerusuppara oqarmat: Suleqatigiinnerusariaqarpugut. Ilumoorluinnarpoq. Tamatta isummagut naleqarput, aamma uagut liberaliusugut. Oqimaaqatigiinnerusumik suleqatiginninnermut akuersaarpugut. Oqaatsillu taakku pimoorussimappagit assagut aammangaaq isaappagut.

Ajoraluartumik nunatsinni politikkeriaaserput tassaavoq siunertaq kusanartoq suugaluarpalluunniit oqaluttuarissallugu uteqattaarlugulu. Pikkorluppallaarpugullu taassuma siunertap kusanartup QANOQ piviusunngortinnissaa oqallisigissallugu. Takoreerparpummi pitsaalluinnartumik siunertaqaraluarluta piviusunngortinniarnani ajutoortarneq. Siunertammi pitsaasup piviusunngortinniarnani suliassat annertupput, eqqarsaatigilluagassallu imaannaanatik. Assersuutigalugumi mittarfissuit, massakut qanoq pippat? Pitsaasumik siunertalimmik taasissutigineqarnikut. Itinerusumik eqqartuisinnaasariaqarpugut, naammangilarmi siunertaq kusanartoq uteqattaarlugu oqaluttuarisaqattaarnissaa.

Aamma Naalackersuisut inissiat iluarsartuunneqarnissaannut siunnerfiat assortugassaangikkaluarpoq. Soorunalimi inissiat oquttut aserfallassimaqisut peqqinnarunnaavissortullu aaqqittariaqarpagut. Kisiannimi qanoq? Naalackersuisut siunnersuutigivaat inuiaqatigiit tamavimmik akileeqataassasut. Tamanna Atassummiit akueriuminaatsipparput. Qinikkammi sullarlussimappata innuttaasunut tamanut akilertinniartussaangilaat. Suniaraannimi imaanngilaq tamatigut inuiaqatigiinniit aningaasanik aalliinnartuarnissaq. Allanik periarfissaqarpoq. Isumaqaataaffigisinnaalluarparpulli isertitakinnerpaat annerusumik boligsikringeqartinneqarnissaat. Aamma tamanna itinerusumik eqqartoqqittariaqarparput.

“Inuk peqqisooq sulissaaq”. Taamatut Naalackersuisut Siulittaasuat oqariartuuteqarpoq. Isumaqaataalluinnarpoq. Taamatullu oqassagaanni aamma tigussaasumik iliuuseqartoqarsinnaasariaqarpoq. Ullumikkummi takusinnaavarput avataaniit tikisitat amerliartuinnartut. Takussutissaalluarpoq inuiaat kalaallit pissaaneq annertuallaartoq politikkerinut tunniussimagippat. Naatsorsuutigiuarsimavarput politikkerit ajornartorsiutigut aaqqissagaat iliuuseqartoqarnissaanullu utaqqiinnalersimalluta. Tamassumalu inernerivaa innuttaasut isiginnaartuinnangorsimanagerat. Isiginnaaginnartunngorsaasimanerullu malitsigivaa inuit kamassaqartut, iliuusissaaleqisutullu misigisut. Facebook ammaannarlugu ersarippoq. Uteqqiinnassavaralu, qitiusumut eqiterussinerujussuaq unitsilli, akileraartarnikkullu annertungaartumik allannguilluta.

Nammineerluta nunarput aqunniarutsigu pikkorinnerulertariaqarpugut. Tamatta. Takoreerparpummi tikkuartuigaluarluta nilliagaluarluta annerusumik pisoqangaartoqarneq ajortoq. Akisussaaffik annerpaaq nammineq uatsinniippoq. Immitsinnullu aallaavigaluta aaqqissueqqittariaqarluta. Isumaqaataanarlunnarpoq. Ajoraluartumilli saamerliit imatut paasivaat: Qulaaniit aqutsineq annertusili, qulaaniit pissaaneq annertusarli. Allaammi ullumikkut Naalackersuisut Inatsisartuniit pissaaneqarnerungaalersimapput. Uagullu Inatsisartut toorsiinnartartussatut inissisimalersimalluta. Tamat oqartussaaqaatanerat, demokratiskiusumillu politikikkut aqutsineq piviusumik atuutissappat maannangaaq akisussaaffik suunersoq eqqartuisariaqalerpugut.

Naalackersuisummi Siulittaasuut ilumoorluinnartumik oqarpoq siulivut qajavissuit imminnut napatissimasut. Qulaaniit politikkeriniillu naatsorsuuteqaratik nammineertut. Oqaaseq nammineerneq aamma nalilersoqqittariaqavissorparput. Nammineernermi tassaangilaq pisortat nammineertut, politikkerit nammineertut, nuna tullaatarisarput kusanartorsuaq nammineertoq. Tunngavippiaani Nammineerneq tassaavoq inuk nammineertoq, immiut napatittoq qulaaniit aaqqiiniutinut isumalluuteqarani kiffaangissusilik. Taamaamat Atassummiit uteqattaartuarparput - Inuk Qitiutillugu. Innuttaasut nuna nammineertoq pilersitassaraat. Qinikkap aporfissaasut killilersuutaasullu piiassavai.

Atassummiillu nuannaarutigaarput Naalackersuisut Siulittaasuata nunatsinni takornariaqartitsineq tapersersormagu. Aamma tamanna erngerluta suleqataaffigissavarput. Kalaallimmi allamiuluangaaratta allaat takornarissat akeqqiunniuttalersimavagut. Aaqqiissutissaq aana, ukiorpassuarni sukataarutigisarsimasarput Atassummiit, piviusunngoraluttualersorlu. Takornarissat naapertuuttumik akitsuusersorneqarlik. Siunertaanngilarmi aasat tamaasa nunarput takornarianik ulikkaartoq, aningaasarsiorfigilluarsinnaangikkigut. Qaffasissumik inissilli. Nunatta karsianut sunniutilimmik inissilli, takornarissallu amerlisannikkaluarlugit annerusumik aningaasanik iluanaaruteqarfiuli.

Taperserusupparpullu sumiiffiit piniarfiusut innimiginerullugit umiarsuit takornariartaatit malittarisassiornikkut nakkutigineqalissappata. Aamma taperserusupparput takornarialerisut nunatsinni adreseqarnissaannik oqariartuuteqarneq. Pingaarluinnarporlu takornariaqartitsinikkut nunatsinni takornarialerisut namminersortut pisortat pigisaasa ingerlataanniit inangertinnginnissaat. Naalackersuisulli siulittaasuata takornariaqarneq pillugu inatsisiliornissamut aalisarnermut inatsisissamut suleriaaseq assersuusiullugu suliaqaqqittoqarnissaa oqaatigimmagu assut ernumaammernarpoq. Tassanimi inuit pigisaannik arsaarinninnermik malitseqassammat, namminersortunut naqisimanninnermik imaqarmat, qitiusumiillu aqutsineq annertusilluni. Tamanna suleriutigisassatut akueriuminaalluinnarpoq.

Nuannaarutigaarputtaaq ukiorparujussuarni qinequsaarutigineqartarsimasoq utoqqaat pisartagaminnik ilanngartuunneqartuarnerat peerneqarnialermat. Uagullu aamma taanna sukataarutigiuarsimagatsigu ukiullu tamaasa aningaasanut inatsisissamut kissaatigiuarsimagatsigu kiisami piviusunngoraluttualerpoq.

Naalackersuisut Siulittaasuata aningaasartuutissat isumassugassallu eqqartorpai, taamaattorli amigaatiginarpoq aningaasanik isaatitsiffissatsinnik tigussaasunik oqaaseqarnissaa. Taamaattorli oqaatigivaa Naalackersuinikkut inuussutissarsiorfinnik nutaanik pilersitsisariaqarnerat. Akisussaaffik uterfigilaarallarlara. Innuttaasunuku inuussutissarsiuteqarnikkut sulisussat,

politikkerillu inatsisinik aporfiusinnaasunik pīiaasussat, namminersortullu aallartisarnissaannut sinaakutissanik pitsaanerpaanik pilersitseqataallutik. Inuiaat kalaallit meeraangillat qulaaniit isumagisariaqartut. Nammineersinnaavugut aamma namminiissaagut. Imaanngitsoq suna tamaat Naalackersuisuniit aqunneqartoq. Tassa taanna inuiaqatitta malugisartagaat qulaaniit aqunneqarneq killilersorneqarnerlu, oqaatigineqartarporli Danmarkimiinngooq nunasiaataagatta qallunaat aqukkaatigut. Nammineruna qinikkatta sukannersumik aqukkaatigut. Kalaaleqatigut tatiginerusariaqarpagut ingerlariaqqissagutta.

Soorunalimi neriuuteqarpugut, suleqataarusullutalu. Suleqatigiinnerli illuatungaannaaniinnani illuttut piviusunngortitassaavoq. Allannguerusussuseqarlutami tamatta maaniippugut. Naggasiutigalugulu uteqqinnassavara, siunertaq kusanartoq imminermi ajunngikkaluaqisoq, anguniarnerani aqutissat qanoq atussanerlutigit pikkorinnerujussuannortariaqarpugut. Kialluunniimmi taanna anguniagaq pitsassuaq suugaluarpalluunniit tikkuarsinnaavaa. Apeqqulli pingaarnerpaaq tassaavoq qanoruna taanna piviusunngortinniaripput.

Naalackersuisut Siulittaasuata ammaanermi oqaaseqaataanut qujalluta ukiaanerani Inatsisartut ataatsimiinnissatsinnut piareeqqavugut, aamma sukaammertaraluarluta suleqatigiiffissatsinnik naaperiaaffissatsinnillu ujartuinissarput kaammattuutigalugu aamma maanngaanniit qujavugut.